

عنوان مقاله:

معماری علم دینی (نظریه پیوندی در باب علم دینی)

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات بنیادین علوم انسانی، دوره 3، شماره 2 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 33

نویسنده:

خلاصه مقاله:

چکیده نگارنده تلاش دارد با استفاده از دستاوردهای جریانهای مختلف در فلسفه علم، امکان علم دینی و فرایند شکلگیری آن را نشان دهد. براساس این نظریه، علم دینی از حاصل پیوند معرفتی علم به زمینه دین حاصل می‌آید. این پیوند موجب میشود که ویژگیهای معرفتی و شناختی دین از دو جهت در علم تاثیر بگذارد: یکی از جهت فراهم‌آوردن زمینه متناسب و سازگار با دین برای علم و دیگر، از جهت تاثیر دین در ساختار درونی علم؛ به عبارت دیگر، دین از دو جهت بر مسیر تحول و رشد علم تاثیر میگذارد: یکی از جهت دستبردن در امور بیرونی علم (مبانی و ارزشها) و دیگر، از جهت تاثیرگذاری در ویژگیها و عناصر درونی علم (نظریات و مدلها و مسائل وغیره). روشن است که این نظریه «پیوند معرفتشناختی» میان علم و دین را نشان میدهد. همانطور که در «پیوند زیستشناختی» اوصاف و ویژگیهای یک گیاه مثلا در گیاه دیگر تاثیر میگذارد و گیاه دوم از یک جهت وابسته به گیاه نخست است، در پیوند معرفتشناختی هم اوصاف معرفتی دین و مولفههای معرفت دینی به صور مختلف در علم تاثیر میگذارد. دین و علم به صورت دو فضای مفهومی در ذهن عمل میکنند که میان آنها روابط و نسبتهایی پیدا میشود و تلفیقهایی به وجود می‌آید. حاصل پیوند زیستشناختی میوه‌های جدید با خصوصیات تازه است، حاصل تلفیق علم با دین هم علم دینی است که ویژگیهای تازه‌ای دارد؛ اما این پیوند، برخلاف پیوند زیستشناختی، غالبا با اختیار صورت نمیگیرد. بلکه به طور طبیعی در ذهن دیندار شکل میگیرد. کلیدواژه‌ها:

کلمات کلیدی:

religious science, epistemological connection, conceptual integration, metaphysical science, holism, metaphorical

effect, conceptual system, علم

دینی، پیوند معرفتشناختی، تلفیق مفهومی، متافیزیک علم، کلگرایی، تاثیر استعاری، دستگاه مفهومی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1198463>

